

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ
„СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“

Вх, № 265-НО-05-06 / 20.03.2023 г.

СТАНОВИЩЕ

*от проф.дбн Яна Илиева Топалова /изследовател R4 в БФ/
Биологически факултет на СУ „Св.Климент Охридски“*

*на документацията, представена за участие в конкурс за заемане
на академичната длъжност ДОЦЕНТ, професионално направление
4.3. Биологически науки, научна специалност „Хидробиология“ в
Института по биоразнообразие и екосистемни изследвания на БАН*

Становището е изготвено в отговор на Заповед № 4/20.01.2023 г.(на Директора на Институт по биоразнообразие и екосистемни изследвания към Българската академия на науките (ИБЕИ- БАН) за избор на ДОЦЕНТ по научна специалност „Хидробиология“ обявен в професионално направление 4.3. Биологически науки, за нуждите на изследователска група „Лотични екосистеми“ в секция „Биоразнообразие и процеси във водните екосистеми“, отдел „Водни екосистеми“ в ИБЕИ- БАН.

1. Общо преглед и впечатление от конкурсната документация, представена от кандидата

В обявения в Държавен вестник, бр. 93 от 22.11.2022 г. и в Интернет-страницата на ИБЕИ- БАН конкурс за ДОЦЕНТ по 4.3. Биологически науки (Хидробиология/ - за нуждите на изследователската група „Лотични екосистеми“ в в секция „Биоразнообразие и процеси във водните екосистеми“ се е явил един кандидат - гл. ас. д-р Весела Василева Евтимова. Становището е изготвено в съответствие със ЗРАСРБ и минималните изисквания по чл. 26 от този закон. Веднага прави впечатление, че документацията е обемна, отлично подредена и по раздели и групи документи и по общ преглед съответства на

изискванията, за длъжността за която кандидатства д-р Евтимова.

2.Кариерно развитие и тематичен профил на кандидата

Доктор Евтимова е завършила Биологически факултет на СУ „Св. Климент Охридски“, през 2002 г. специалност Биология със специализация „Хидробиология и опазване на водите“. От това време познавам Весела Евтимова и съм била неин преподавател по ключови хидробиологични дисциплини. Кариерното ѝ развитие през последвалите 20 години от нейната хидробиологична работа са изключително наситени с разнообразни активности и специализации у нас и в чужди университети и институции, което дава възможност да се заключи, че тя е придобила ценни знания, практически различни умения и опит в разнообразните направления и равнища на биологичната наука, но винаги с фокус водни екосистеми, биоразнообразие и процеси във водните тела – лотични и лентични. Защищава докторска дисертация през 2012 г. в „Училище по природни науки“ в Дъблински университет, Ирландия. По-голямата част от научно- изследователската ѝ кариера е преминала в ИБЕИ-БАН, но паралелно е работила в международни екипи по време на чуждестранни специализации. Този разнообразен научен живот и дейност дават възможност на кандидата да овладее съвременни и класически методи и изследователски практики – преминала и прилага методи за съвременна статистика в екологията, невронни мрежи, линейни модели, океанография, морска биология, молекулярни методи в хидробиологията, добила е ценни преподавателски и организационни умения за работа със студенти.

3.Научноизследователска дейност на кандидата и съответствие на наукометричните показатели с нормативните изисквания

В конкурса д-р Евтимова е представила 15 научни статии в списания реферирани и индексирани в бази данни с научна информация (Web of Science и Scopus) и седем (7) публикации поместени в книги с ISBN. Повечето статии са в съавторство с големи колективи. Това аз оценявам високо като се вземе предвид голямата комплексност на изследвания в хидробиологичната област, в която работи д-р Евтимова. Статиите са в престижни списания и имат изключително важно значение и интригуващо съдържание. Значимостта на научната продукция е доказана и подкрепена и от представените 140 цитати. Сравнението на достигнатите от д-р Евтимова показатели с националните изисквания е

представено по-долу в таблицата. От нея става ясно, че точковата оценка не само е достиганата, но е и надхвърлена значимо.

3.1. Преглед и анализ на публикациите и наукометричните данни

Група показатели	Представени доказателства	Брой точки
А.	Дисертационен труд на тема за ОНС Доктор	50
В.	Показател 3 и 4	119
Г.	Сума от показателите 5 до 10	265
Д.	Цитирания в научни издания, според изискванията	258
Е.	Сума от показателите от 12 до края	547.58
ВСИЧКО		1239,58

При минимално изискващи се
400 т.

3.2. Основни научни и научно-приложни приноси по хабилитационната справка и като цялостни приноси на публикационната дейност

Основните научни и научно-приложни приноси на д-р Евтимова са в областта влиянието на факторите на околната среда върху комплексни хидробиологични процесни и структурни показатели за състоянието на водни екосистеми — лотични и лентични. Тя провежда изследванията си в условия *in situ* на терен и в моделни условия. Резултатите се верифицират и проверяват в естествени водни екосистеми. Приносите относно влиянието на водните нива и хидрологичния режим върху хидроекосистемите са значими. За първи път е приложен многоаспектен подход за изследване механизмите и ефекта на промени във водните нива (естествени или антропогенно-повлияни) върху структурата и функционирането на дънни езерни съобщества, включвайки и дълбочинни трансекти: 0,10; 0,45 и 0,80 м.

В таксономичен аспект е ревизирано и допълнено описанието на ларвата (от 2013 г.) на терциерен реликт от разред *Trichoptera*, *Calamoceras illiesi* Malicky & Kumanski, 1974. Прецизирани са описанията на таксономични белези, важни за диагнозата на европейските представители от сем. *Calamoceratidae*, както и ключови за определянето на вида в последен ларвен стадий характеристики.

Към фаунистичните приноси се открояват: за първи път са обобщени данни за видовия състав на редица групи водни организми за различни райони от чужбина и територията на България.

Друга група приноси засягат опазването на биоразнообразието, оценка на първичната продуктивност и трофичните зависимости в разнообразни водни екосистеми. Приносно значими са мониторингови данни за първичната продуктивност (измерена чрез определяне на хлорофил а), биогени, суспендирани вещества и прозрачност са използвани за създаване на база данни с времеви редове за р. Долен Дунав за периода 1950-2014. Установени са намаляване концентрациите на фосфати (значимо) за последните 7г., разтворен неорганичен азот за периода 2008-2014. Значими промени в съотношението N:P са причината за фосфорно лимитиране в нарастването на фитопланктона. Заслужават внимание и приносите на д-р Евтимова за методите за оценка на екологичното състояние и тестовите метрики за оценка на екологичния потенциал на 8 язовира на база скалите, разработени за макрозообентоса, и хидрохимични показатели за големи низинни реки.

4. Научно-изследователски проекти, експертна и преподавателска дейност

Доктор Евтимова е работила по многобройни проекти съвместно със свои колеги в национален и международен план и е добила ценен опит в ръководството на някои от тях. Тя се е утвърдила като желан партньор, който проявява професионализъм, устойчивост, вграждане в научен екип, който може да изпълнява разнообразни и комплексни научни проекти.

Добила е ценен преподавателски опит като е водила занятия по хидробиология за студенти от Биологически факултет. Получила е преподавателски опит и в чужбина. Работи отлично в сложна мултикултурна среда.

Личните ми впечатления за доктор Евтимова са от времето, когато беше студентка в Биологически факултет. Тя се отличаваше с любознателност, прецизност, висока работоспособност, аналитичност и желание и потенциал да се справя със сложни изследователски задачи. Считам, че с нейното академично израстване тя е усвоила значими нови знания и опит, изследователски размах и кураж. Препоръката ми е да продължава да работи все така упорито и да приложи знанията, уменията и опита си в ръководството дипломни и докторски тези.

5. Заключение

Въз основа на посоченото в становището относно представената конкурсна документация, и от моите впечатления от гл. ас. Весела Евтимова, считам, че тя отговаря на изискванията за ДОЦЕНТ, формулирани в ЗРАСРБ и в Правилника на ИБЕИ - БАН. Без съмнение тя е изграден специалист в областта на хидробиологията с акцент „Биоразнообразие и процеси във водните екосистеми“, с доказани място и роля в научно-изследователската общност.

По мое убеждение това е достатъчна аргументация да препоръчам на уважаемото Научно жури и на Научния съвет при ИБЕИ на БАН – в съответствие с чл.- 29 б, ал.1, във връзка с чл.29 от ЗРАС, както и с чл. чл. 60 и 61 от Правилника за неговото прилагане – **да гласуват за придобиването от гл. ас. д-р Весела Василева Евтимова на академичната длъжност ДОЦЕНТ.**

20.03.2023 г.

Автор на Становището:

/проф. дбн Яна Топалова/